

ผลกระทบของสงครามรัสเซีย-ยูเครนต่อเกาหลีใต้

จากการที่รัสเซียได้โจมตียูเครนตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 ที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบไปยังทั่วทุกภูมิภาคในโลก เนื่องจากรัสเซียเป็นประเทศมหาอำนาจ และมีน้ำมันเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ นอกจากนี้ภาวะสงครามจะส่งผลหลากหลายตามมา เช่น การขาดแคลนสินค้า ราคาสินค้าที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงค่าขนส่งที่จะเพิ่มสูงขึ้นจากราคาพลังงานและการเปลี่ยนระยะทางขนส่งสินค้าโดยเลี่ยงประเทศที่เกิดสงคราม ในส่วนของเกาหลีใต้ก็เช่นกัน ก็เริ่มได้รับผลกระทบจากสงครามดังกล่าว ซึ่งขอสรุป ดังนี้

ข้อมูลการค้าระหว่างเกาหลีใต้และรัสเซีย

รัสเซียเป็นประเทศคู่ค้ารายใหญ่อันดับ 10 ของเกาหลีใต้ มีปริมาณการค้ารวมอยู่ที่ประมาณ 27,337 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2564 โดยคิดเป็นสัดส่วน 1.6% ของการส่งออกและ 2.8% ของการนำเข้าของเกาหลีใต้ในปี 2564

สินค้าส่งออกหลักได้แก่ รถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ (40.6%) โครงสร้างเหล็ก (4.9%) เรซินสังเคราะห์ (4.8%) เป็นต้น

สินค้านำเข้าหลักได้แก่ สินค้าที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน เช่น แนนฟทา (25.3%) น้ำมันดิบ (24.6%) ถ่านหินปิทูมินัส (12.7%) ก๊าซธรรมชาติ (9.9%) เป็นต้น

Product	Export on 2021		Product	Import on 2021	
	Value	Growth Rate		Value	Growth Rate
Total	9,980	44.6	Total	17,357	63.3
Passenger car	2,549	71.7	naphtha	4,383	72.8
Part of automobile	1,509	37.5	crude petroleum	4,269	79.0
Steel structure	487	2,188.4	bituminouscoal	2,203	31.0
Synthetic resin	476	88.6	natural gas	1,715	120.8
heavy equipment for construction	425	99.9	platinum	593	80.7

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ, %

ที่มา: KITA

ปัจจุบัน บริษัทเกาหลีหลายบริษัทลงทุนในรัสเซีย เช่น Hyundai Motor Company, Kia Motors, Samsung Electronics, LG Electronics, POSCO, Amore Pacific และ Orion

ข้อมูลการค้าระหว่างเกาหลีใต้และยูเครน

ยูเครนเป็นคู่ค้าอันดับที่ 68 ของเกาหลีใต้ มีปริมาณการค้ารวมอยู่ที่ประมาณ 890 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2564 โดยคิดเป็นสัดส่วน 0.1% ของการส่งออกและ 0.1% ของการนำเข้าของเกาหลีใต้ในปี 2564 ซึ่งยังเป็นปริมาณที่ยังน้อยอยู่

สินค้าส่งออกหลักได้แก่ รถยนต์โดยสาร (21.7%) เหล็กแผ่นเคลือบสังกะสี (11.0%) เครื่องสำอาง (8.3%) เรซินสังเคราะห์ (7.7%) เป็นต้น

สินค้านำเข้าหลักได้แก่ อาหารสัตว์ (39.8%) น้ำมันพืช (11.3%) วัตถุดิบสารเคมีบริสุทธิ์ (9.7%) ัญพิช (7.8%) เป็นต้น

Product	Export on 2021		Product	Import on 2021	
	Value	Growth Rate		Value	Growth Rate
Total	581	47.6	Total	309	-50.7
Passenger car	126	63.2	Forage	123	-71.9
Galvanized sheet and strip	64	138.7	Vegetable oil	35	88.5
Cosmetics	48	52.7	Fine chemical material	30	77.2
Synthetic resin	45	128.7	Cereals	24	-62.4
Part of automobile	34	23.9	Heating & electro-thermic appliance	18	10.4

หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐ, %

ที่มา: KITA

บริษัทเกาหลีที่เข้าไปลงทุนในยูเครนได้แก่ POSCO International ที่มีสถานีส่งออกัญพิชในนิโคลาเยฟ (Mykolaiv) และ GS Engineering & Construction ซึ่งเข้าไปสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์บริเวณภาคตะวันตกของยูเครน

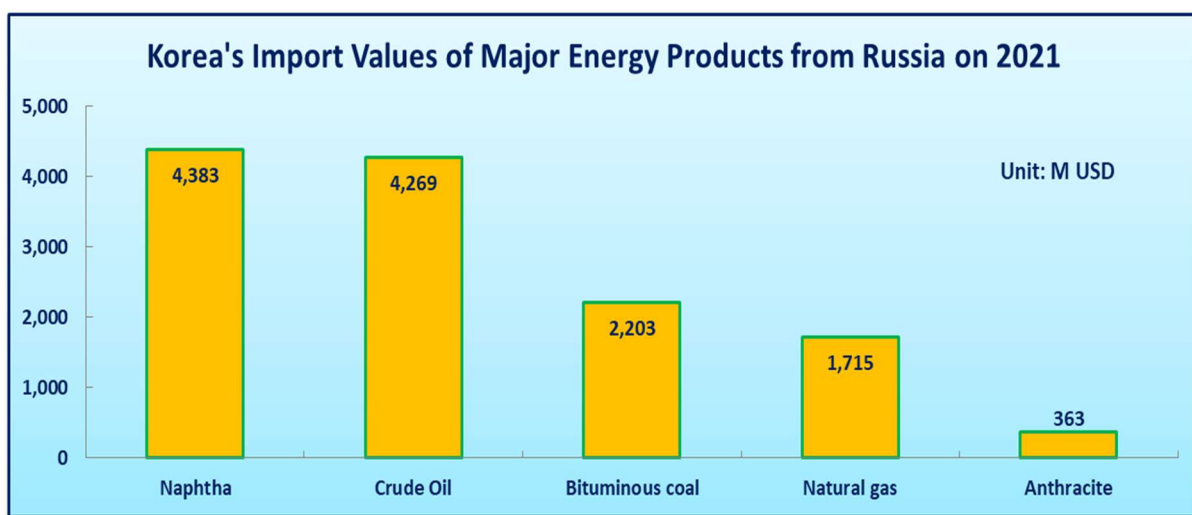
ท่าทีของรัฐบาลเกาหลีใต้ต่อสงครามรัสเซีย-ยูเครน

เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2565 นายลี อ็อก-วอน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (Ministry of Economy and Finance) ของเกาหลีใต้กล่าวในที่ประชุมเฉพาะกิจ ว่า ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครนอาจส่งผลกระทบระยะยาวต่อเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ แต่ขณะนี้ ยังไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะเกิดผลกระทบมากขนาดไหน ซึ่งรัฐบาลเกาหลีใต้จะพิจารณามาตรการสนับสนุนธุรกิจที่มุ่งเน้นการส่งออก และจะรวบรวมรายชื่อบริษัทที่ทำการค้ากับยูเครนหรือรัสเซียและได้รับความเสียหายทางการเงินจากผลกระทบดังกล่าว โดยมีแผนที่จะมอบเงินช่วยเหลือฉุกเฉินรวมมูลค่าสูงสุด 2 ล้านล้านวอน (1.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) โดยเร็วที่สุด สำหรับองค์กรขนาดกลางและขนาดเล็ก จะมีมาตรการช่วยเหลือสำหรับ SMEs โดยเฉพาะต่อไป

ทั้งนี้ รัฐบาลเกาหลีใต้ตัดสินใจเข้าร่วมมาตรการคว่ำบาตรรัสเซีย โดยห้ามทำการธุรกรรมกับธนาคารกลางรัสเซีย และระงับการทำธุรกรรมกับธนาคารใหญ่ 7 แห่งของรัสเซีย ได้แก่ Sberbank, VEB, PSB, VTB, Otkritie, Sovcom, Novikom และบริษัทที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนี้ เกาหลีใต้ได้กำหนดมาตรการภายในประเทศเกี่ยวข้องกับการตัดธนาคารรัสเซียออกจากระบบเครือข่ายสวิตต์ (SWIFT) โดยรัฐบาลเกาหลีจะประยุกต์ระยะเวลาการระงับการทำธุรกรรมตามระยะเวลาการผ่อนผันการลงโทษที่สหรัฐอเมริกากำหนดไว้สำหรับแต่ละธนาคาร

ในส่วนของการนำเข้าจากรัสเซีย เกาหลียังคงต้องพึ่งพาการนำเข้าสินค้าการเกษตร พลังงาน และการสนับสนุนทางการแพทย์ด้านโควิด-19 จากรัสเซีย ในขณะที่สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปกำลังพิจารณา ระเบียบการนำเข้าพลังงานจากรัสเซีย เกาหลีไม่สามารถระงับการนำเข้าน้ำมันดิบจากรัสเซียได้ เนื่องจากไม่มี ทางเลือกอื่นทดแทน โดยสัดส่วนการนำเข้าน้ำมันดิบของเกาหลีจากรัสเซียคิดเป็น 5.6% ก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) คิดเป็น 6.2% เกาหลีนำเข้าน้ำมันดิบจากซาอุดีอาระเบีย สหรัฐอเมริกา และคูเวตในสัดส่วนที่มากกว่าก็ จริง แต่ประเทศเหล่านี้ไม่สามารถเพิ่มปริมาณการผลิตอย่างกะทันหันเพื่อส่งออกมายังเกาหลีได้

นอกจากนี้ ความร่วมมือของเกาหลีได้ในการเพิ่มความเข้มงวดในการส่งออกไปยังรัสเซียให้สอดคล้อง กับข้อจำกัดของประชาคมระหว่างประเทศได้นำไปสู่การแถลงการณ์ร่วมของสำนักอุตสาหกรรมและความ ปลอดภัย (BIS) ภายใต้กระทรวงพาณิชย์สหรัฐฯ (U.S. Department of Commerce) และกระทรวงการค้า อุตสาหกรรม และพลังงาน (Ministry of Trade, Industry and Energy) ของเกาหลีใต้ เพิ่มเกาหลีใต้เข้าใน รายชื่อประเทศที่ได้รับการยกเว้น FDPR (Foreign Direct Product Rule) ซึ่งบังคับให้บริษัทที่ไม่ใช่สัญชาติ อเมริกันขอมอบใบอนุญาตจากสหรัฐฯ สำหรับสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีสหรัฐฯ จึงจะส่งออกไปยังรัสเซียได้ กล่าวคือ เป็นกฎระเบียบที่สหรัฐฯ ใช้ควบคุมการส่งออกสินค้าที่ไม่ได้ผลิตในประเทศแต่ใช้เทคโนโลยีหรือซอฟต์แวร์ของ สหรัฐฯ โดยแถลงการณ์นี้มีผลตั้งแต่วันที่ 8 มีนาคม 2565) อนึ่ง เทคโนโลยีที่อยู่ในการควบคุม ของ FDPR มีกว่า 57 เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เซมิคอนดักเตอร์ คอมพิวเตอร์ สินค้าด้านระบบข้อมูลและการติดต่อสื่อสาร เช่น เซอร์และเลเซอร์ ระบบการเดินเรือและ อิเล็กทรอนิกส์ด้านการบิน รวมถึงอุปกรณ์ทางทะเลและอวกาศ

อนึ่ง รัสเซียประกาศรายชื่อ 45 ประเทศไม่เป็นมิตรต่อรัสเซีย โดยมีเกาหลีใต้อยู่ในรายชื่อนั้นด้วย ซึ่ง ประกาศนี้เกิดขึ้นหลังจากเกาหลีเข้าร่วมการเคลื่อนไหวข้ามชาติในการลงโทษรัสเซียและตัดรัสเซียออกจาก เครือข่ายสวิตช์ รายชื่อประเทศ “ไม่เป็นมิตร” ที่เข้าร่วมการลงโทษรัสเซียจำนวน 45 ประเทศดังกล่าว

ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป (27 ประเทศ) ออสเตรเลีย แคนาดา นิวซีแลนด์ นอร์เวย์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และไต้หวัน

ผลกระทบความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนต่อเศรษฐกิจเกาหลี

จากการประเมินข้อมูลจากนักวิเคราะห์ และสื่อต่างๆ ผลกระทบ ดังนี้

บริษัทเกาหลีที่ตั้งในรัสเซีย และยูเครน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าประเภทรถยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์ เครื่องสำอาง เรซินสังเคราะห์ และอื่น ๆ อาจประสบปัญหาในการจัดหาอะไหล่/ชิ้นส่วน การชำระเงิน อีกทั้งประสบกับความผันผวนของสกุลเงินที่ทวีความไม่แน่นอนมากขึ้น

ในส่วนของบริษัทในประเทศเกาหลี บริษัทผู้ผลิตในเกาหลีจะต้องแบกรับภาระในการนำเข้ามาเพิ่มขึ้น เนื่องจากราคาพลังงานอย่างน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติที่พุ่งสูงขึ้นส่งผลเสียต่อสมดุลการค้า ทำให้วัตถุดิบ ราคาแพงขึ้น ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และอาจเกิดภาวะชะงักงันของห่วงโซ่อุปสงค์และอุปทานตามมา เนื่องจากเกาหลีพึ่งพาการนำเข้าเนอออน (23%) คริปตอน (30.7%) ซีนอน (17.8%) จากยูเครน เพื่อใช้ผลิตเซมิคอนดักเตอร์ สถานการณ์เหล่านี้จะรุนแรงขึ้นหากสถานการณ์ความขัดแย้งยืดเยื้อเป็นเวลานาน

นอกจากนี้ เกาหลีใต้ยังกังวลว่าความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมระดับโลกจะถดถอยลง เนื่องจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้นจะบีบให้ราคาสินค้าแพงขึ้น

ความเห็น สคต.

สงครามระหว่างรัสเซีย-ยูเครนที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบในวงกว้างทั่วโลก โดยรัสเซียเป็นคู่ค้าอันดับ 10 ของเกาหลีใต้ และยูเครนเป็นคู่ค้าลำดับที่ 68 ของเกาหลีใต้ และมีการนำเข้าน้ำมัน สินค้าพลังงาน สารเคมี เป็นต้น ซึ่งเป็นห่วงโซ่การผลิตขั้นต้น ดังนั้น ความขัดแย้งนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อเกาหลีใต้ในหลายประเด็น อาทิ ต้นทุนการผลิตและนำเข้าสินค้าสูงขึ้น การส่งออกของเกาหลีใต้อาจขยายตัวลดลง เนื่องจากปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต ราคาสินค้าในตลาดเพิ่มสูงขึ้น หรืออาจประสบกับภาวะสินค้าขาดตลาด รวมถึงค่าเงินวอนที่อ่อนตัวเมื่อเทียบกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ

ในส่วนของ การส่งออกจากไทยมายังเกาหลีใต้ ไทยได้ส่งสินค้าขั้นต้นและกลางในห่วงโซ่การผลิตมายังเกาหลีใต้ ย่อมจะได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึง มีความจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์ ความขัดแย้งรัสเซีย-ยูเครนอย่างใกล้ชิด เพื่อหามาตรการรับมือทางด้านเศรษฐกิจและการค้าที่เหมาะสมต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงโซล
จัดทำโดย Lee, Sang-min และ นางสาวศิรดา ต้นไต้ทัย
ตรวจทานโดย นางสาวชนัญญา พรณรรักษ์ชา
ผู้อำนวยการ สคต. ณ กรุงโซล
10 มีนาคม 2565

แหล่งอ้างอิง:

Digital Daily : http://m.ddaily.co.kr/m/m_article/?no=231820

Economist : <https://economist.co.kr/2022/02/19/industry/normal/20220219120003849.html>

<https://www.mk.co.kr/news/politics/view/2022/03/213725/>

Inews24 : <https://www.inews24.com/view/1456211>

KBS World: https://world.kbs.co.kr/service/news_view.htm?lang=e&Seq_Code=168110

Kyunghyang shinmun :

<https://www.khan.co.kr/world/worldgeneral/article/202203072053001/?kref=rta>

Maeil Business News : <https://www.mk.co.kr/news/economy/view/2022/02/178106/>

MOTIE press release:

http://www.motie.go.kr/motie/ne/presse/press2/bbs/bbsView.do?bbs_seq_n=165382&bbs_cd_n=81¤tPage=1&search_key_n=&cate_n=&dept_v=&search_val_v=

Nate News : <https://news.nate.com/view/20220228n33468?mid=n1101>

Trade Times : <http://www.tradetimes.co.kr/news/articleView.html?idxno=11051>